

Хань Ле

аспірантка,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,

вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-6071-9944>

НАУКОВІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКО-ПОЛІФОНІЧНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО

У статті актуалізовано проблему підвищення якості музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики. Розглянуто наукові підходи та презентовано педагогічно-методичні принципи формування найскладніших виконавсько-поліфонічних умінь гри на фортепіано. Визначено чинники, що впливають на розвиток такого типу вмінь. Обгрунтовано доцільність застосування компетентнісного, культурологічного, герменевтичного та стильового підходів. Показано їх взаємозв'язок, що уможливорює створення нелінійної організаційної методики формування виконавсько-поліфонічних умінь. Зазначено методологію, що сприяла визначенню основних педагогічно-методичних принципів. Генералізованими обрано стильовий підхід, а принципом – врахування генералізованої функції стильового підходу.

Ключові слова: виконавсько-поліфонічні уміння, майбутні учителі музики, гра на фортепіано, наукові підходи, педагогічні принципи.

Динамічний розвиток сучасного життя призводить до стихійних змін у всіх сферах діяльності людини і відповідно до змін її мислення. Ці процеси спонукають до пошуку та здійснення нових досліджень в усіх галузях соціальної діяльності. Безперечно розвиток точних наук займає перше місце, але гуманітарна сфера, зокрема мистецтво, не менш динамічно прогресує у розвитку. Адже сучасне мислення сучасної людини провокує до оновлення освітнього процесу, зокрема мистецької освіти.

З практики і з положень теорії мистецько-педагогічної освіти відомо, що професійне становлення майбутніх учителів музики досить складний і синтетичний процес, що базується на конгломераті широкого кола знань із психології, педагогіки, мистецтва; оволодіння різними видами виконавської майстерності: спів, диригування, гра на музичному інструменті, зазвичай фортепіано; а також оволодіння різними методиками формування музично-виконавських умінь.

Серед різновидів музично-виконавських умінь, що входять до нормативного плану інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є поліфонічно-виконавські вміння. Для вчителя музичного мистецтва це не тільки оволодіння поліфонією як жанром, але й як виконавським інструментарієм для відтворення складної музичної фактури творів різних жанрів та стилів; це вміння вибірково окреслювати певну партію у хорових та вокально-ансамблевих творах, що є дидактично супроводжувальним засобом; це художньо-виразовий метод для пояснення того, як в музиці може передаватися діалог, розмова, сполучення та конфлікт ідей.

Отже, поліфонічно-виконавські вміння є достатньо важливими для майбутніх учителів

музичного мистецтва, між тим, саме вони не стали ще предметом окремого дослідження. Це актуалізує вибір напрямів та підходів, щодо дослідження та формування їх у майбутніх учителів музичного мистецтва саме в процесі навчання гри на фортепіано, оскільки цей інструмент найповніше показує виразність поліфонії, що й потребує відповідних умінь.

Методологічним підґрунтям щодо методики формування поліфонічно-виконавських умінь стала спадщина таких музикантів-педагогів, як: І. Браудо, О. Гольденвейзера, Я. Мільштейн. Окремим аспектом виконання поліфонічних творів є відомі праці методичного характеру О. Алексєєва, Г. Ципіна. Визначним для методики є доробок Н. Кашкадамової (Кашкадамова, 1998), у якому крізь призму історичного дослідження викристалізуються рекомендації щодо виконання творів Й. С. Баха, інших представників музики бароко на основі їхніх праць методичного характеру. Найповнішим щодо феномена поліфонії в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва є дослідження М. Сибірякової-Хіхловської (Сибірякова-Хіхловська, 2007), що присвячено досвіду сприйняття поліфонії. Дослідниця розглядає такий досвід як передумову якісного виконання поліфонічних творів.

Як теоретичний ґрунт фахової підготовки представлена поліфонія в дослідженнях і доробках Г. Гарбер, А. Дубінніної, Д. Кірнарської, Г. Побережної та ін. Проте учені не уточнюють аспекти та підходи, які використовують у дослідженні, обираючи здебільшого, історичний або теоретичний як домінуювальний. Ґрунтовними, з цього погляду, є приклади М. Сибірякової-Хіхловської щодо того, як поліфонія представлена в різних видах мистецтва. Оволодіння виконавським

стилем на основі поліфонічного мислення розглянуто у доробку О. Ребрової (Реброва, 2009).

Отже, чітких означень щодо підходів у дослідженні, а також формуванні поліфонічно-виконавських умінь серед наукових праць сьогодні не існує.

Мета статті полягає в обґрунтуванні наукових підходів до формування поліфонічно-виконавських умінь майбутніх учителів музичного мистецтва. Такими підходами є культурологічний, герменевтичний, жанрово-стильовий, виконавський.

Зауважимо, що в науці підхід розглядається як методологічна основа дослідження. За визначенням В. Мацкевича, науковий підхід – комплекс парадигматичних, синтагматичних і парагматичних структур і механізмів, застосовуваних у пізнанні й практиці. Підхід визначає стратегію і програму в галузі філософії, науки і політики, в організації життя і діяльності людей; підходи конкурують між собою або історично змінюються (Мацкевич, 2003).

Обираючи наукові підходи, доцільно звертатися на визначені або загальновідомі чинники впливу на досліджуваний феномен. Дотримуючись такої логіки, спробуємо обґрунтувати дотичні до дослідження чинники, підходи та педагогічні принципи.

У більшості наукових праць, досліджень з педагогіки мистецтва, зустрічається ключове слово «формування», що у загальному розумінні інтерпретується як створення особливої форми чогось. Прикладами є формування «естетичних цінностей», «...досвіду», «...культури» тощо. У музичній педагогіці нерідко поняття «розвиток», щоб унеможливити перехід дослідження в галузь психології: «формування уявлень», «формування пам'яті», «формування уваги». Повністю відповідним щодо поліфонічно-виконавських умінь, є словосполучення із «формування», як оформлення такої сукупності, набору музично-виконавського інструментарію, що дозволяє найповніше відтворити поліфонічну фактуру відповідно до художніх та педагогічних завдань. Уміння, поряд із знаннями, досвідом їх застосовувати входять до плану компетентності фахівця. Якщо це загально визначене положення взяти за основу вибору чинників впливу на формування тих або тих фахових умінь, то слушним та актуальним є вибір *компетентнісного підходу*. Саме володіння поліфонічно-виконавськими вміннями передбачає ґрунтовну історико-теоретичну базу, розвинені музичні здібності, відповідні технологічні властивості піаністичного апарату, розуміння контексту поліфонічної фактури. Орієнтуючись на компетентнісний підхід, обрали важливі педагогічні принципи формування поліфонічно-виконавських умінь майбутнього вчителя музики-піаніста:

- Принцип поєднання інтелектуального та діяльнісного, технологічного та розумового в їх спрямуванні на виконання поліфонічних творів.
- Принцип усвідомлення поліфонії як поліхудожнього методу.

У процесі формування будь-яких умінь, у нашому випадку, поліфонічно-виконавських умінь, найважливішим є вибір методики, яка має чіткий алгоритм і вектор дій. Між тим, методика має враховувати якості, утворення, що підлягають формуванню, а також педагогічний потенціал змістового матеріалу, його культурному зрізу. Враховуючи, що поліфонія має своє виявлення в різних видах мистецтва, що цей термін застосовується також в парадигмі полікультури, діалогу свідомостей (М. Бахтін, В. Біблер, М. Бубер), що зумовлює її художньо-комунікативний вектор, звертаємо увагу на *культурно-ментальний чинник*, пов'язаний безпосередньо з приналежністю до певної нації, мови, культурних традицій, етносу мистецтва взагалі, та поліфонічного художнього методу, зокрема. Відповідно до зазначеного чинника було обрано *культурологічний підхід*.

Суть культурологічного підходу в освіті закладено у визнанні пріоритету культури у навчанні, вихованні і в соціальному розвитку особистості відповідно до культурних умов, де вони здійснюються. М. Бастун вважає що особистісний і культурологічний підходи подібні, адже кінцева мета вчителя – це всебічний розвиток індивіда і максимальна реалізація потенцій індивіда, а це можливе лише за умови розвитку в ньому якості особистості, тобто буття культури індивіду. Маючи спільну мету, вони по різному акцентують на їхньому застосуванні. Якщо в особистісному підході використовуються психологічні методи діагностики та психологічного впливу, то культурологічний підхід акцентує на створенні культурного середовища, в якому відбувається процес навчання та виховання, діагностикою культурних настанов (Бастун).

Якщо розглядати культурологічний підхід у контексті освітньої практики музично-виконавської діяльності, то він дозволяє розширити фахову підготовку, збагатити змістове наповнення фахових дисциплін, зокрема гри на музичному інструменті. Так, наприклад, згідно цього підходу, враховуємо феномен поліфонії як художнього методу в протилежних культурах України та Китаю. Відомо, що в Китайському мистецтві поліфонія майже не використовується (ментальний рівень). Між тим, студенти вивчають поліфонічні твори, намагаються опанувати знання з поліфонії та навчитися її грати, усвідомлюючи смислове навантаження (полікультурний рівень). При цьому, застосовують аналогії з розмовою, діалогом, заставленням думок та цінностей (міжособистісний рівень).

Аналіз наукової літератури свідчить, що культурологічний підхід в освіті це створення особливого виховного простору, особистісно-розвивального середовища, яке відрізняється емоційною та вищою за інтелектуальним рівнем, атмосферою праці і творення. У процесі вивчення музичних дисциплін уже панує емоційна, особлива атмосфера, навіть при засвоєнні теоретичних дисциплін, таких як: сольфеджіо, теорія музики, гармонія, історія музики тощо. Культурологічний

підхід у процесі формування поліфонічно-виконавських умінь це, насамперед, створення цілісного уявлення про надзвичайно складний жанр поліфонії не тільки як музичного жанру, а й художнього засобу в різних видах мистецтва: література, образотворче мистецтво, хореографія. Цей підхід дає можливість показати місце та роль поліфонії серед різноманітних жанрів мистецтва. Культурологічний підхід вибрано із урахування культурно-ментального чинника, який впливає на використання окресленого підходу. А вже в процесі навчання потрібно враховувати абсолютно інше мислення, сприйняття, виконання поліфонічної музики китайськими студентами, яке сформоване їхньою ментальністю, культурою, традиціями.

На підставі зазначеного опрацьовуємо педагогічні принципи:

- Врахування культурної належності поліфонічного художнього методу в опрацьованні виконавсько-поліфонічних умінь.

- Орієнтація на комунікативно-ментальні функції поліфонії в процесі осмислення та опанування поліфонічної фактури.

Загальноприйнятою відмінністю між поліфонією та гомофонією є те, що у багатоголосній музиці голоси мелодично самостійні і рівноправні між собою, і гомофоній як також багатоголосній, голоси нерівноправні, поділяються на головний мелодичний голос і гармонічний супровід. Визначення цих двох понять достатньо точно передає суть їхньої протилежності. Для поліфонічного складу музики характерна безперервність, постійний розвиток, відсутність явних центрів, симетричності тактів, рівномірних вступів голосів. Найголовніший засіб поліфонії — імітація (від лат. – наслідування), тобто повтор теми або мелодичного звороту в будь-якому голосі.

Аналіз поліфонії як художнього методу, його смислового навантаження, зокрема на прикладі аналізу добре темперованого клавіру Й. С. Баха (Х.-Й. Шульце, А. Швейцер, Б. Яворський, та ін.) показує складність і глибинність сутності поліфонічних жанрів. Відповідно і поліфонічний художній метод використовується композиторами різних епох з метою передання складності художньої ідеї творів, напруженості їх смислу, драматургії. Цей мистецтвознавчий чинник має пряме відношення й до педагогічного процесу формування виконавсько-поліфонічних умінь.

Між тим, студенти досить часто акцентують на технічно-виконавському чиннику, ігноруючи суть, образ поліфонічного твору. Ця проблема виникає через нерозуміння тексту, спорідненість указаних музичних термінів самим автором, з безпрограмість тощо, які б допомогли наблизитися до сутності твору. Вирішенням цієї проблеми займається герменевтика – наука про розуміння. Отже, наступний чинник можна визначити як мисленнєво-емпативний, який стосується здатності студента до розуміння Іншого (музичного твору, особистості композитора, виконавця, слухача). Відповідно до цього чинника було обрано *герменевтичний підхід*.

Герменевтичний підхід розглядали такі вчені, як А. Брудний, А. Закірова, І. Демакова, О. Олексюк, С. Рубінштейн та ін. С. Беляєва-Екземплярська згадує, що першим, хто звернув увагу на музичну герменевтику, був Г. Кечмар. Він уважав, що «герменевтика в музиці більш потрібна за інші види мистецтва. Оскільки у музиці немає очевидних, прямих зв'язків зі всесвітом, із природою. Внаслідок чого виникає безпорадність, слабкість слухача перед великим музичним твором, він не знає, як його зрозуміти» (Беляєва-Екземплярська, 1927).

Герменевтичний підхід в історії музичної педагогіки – це прочитання та інтерпретація історичного джерела з позиції сучасного мислення, «проникнення» в епоху, життя та спосіб мислення персоналії, відтворення найбільш сталих педагогічних смислів досліджуваної доби (Проців).

О. Полатайко, досліджуючи герменевтичний підхід до формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва, розглядає основні елементи філософської герменевтики: герменевтичний феномен – який виступає вродженою здатністю людини до розуміння, індивідуальним поглядом на світ, культуру і мистецтво, що, у свою чергу, є основою естетичної культури особистості. Герменевтична розмова – в якій і реалізується герменевтичний феномен, розуміння самоідентифікації студентом себе як фахівця, що допомагає йому відчутти себе приналежним до світу мистецької педагогіки. Герменевтичний аналіз без якого неможливий пошук смислу твору. Цей процес може відбуватися за допомогою співставлення явищ і виявлення в них протилежних ознак, або на основі збігів та пошуку спільних рис (Полатайко, 2016).

Суть герменевтичного підходу до формування поліфонічно-виконавських умінь полягає у перетворенні процесу пояснення ідеї поліфонічного твору в процес інтерпретації музичного явища крізь емпативно-розумову призму, тобто створити умови для самостійного осягнення сутності твору через його переживання та осмислення, аналіз та розуміння. На основі герменевтичного підходу опрацьовано такі принципи:

- Принцип орієнтації на смисловий контекст поліфонії у цілісній драматургії твору.

- Втілення результатів герменевтичного аналізу до виконавської інтерпретації.

Як зазначалося, що поліфонія є застосованою в усіх видах мистецтва та виявляється у відповідних жанрах, відповідних прийомах. Але в певну епоху цей художній метод, фактура, жанри є більш актуальними та менш актуальними. Відтак їм властиві певні характеристики, смислові навантаження, що зумовлюють і якість виконання, тобто сформованість відповідних виконавсько-поліфонічних умінь. Розповсюдження поліфонії в різних епохах та стилях є чинником, що зумовлює вибір *стильового підходу*. У дослідженні цей підхід є генералізованим, оскільки має тісні зв'язки з

попередньо розглянутими підходами. Потлумачимо зазначене.

Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає наявність у них ґрунтовних знань щодо основних категорій педагогіки мистецтва, до яких безперечно відноситься категорія стилю. Стилеутворення – процес не лише мистецтвознавський, але й творчий для композиторів, і творчий для виконавців. Головна вимога інтерпретації творів – дотримання стильовідповідності. Це стосується і виконавської компетентності і педагогічної, оскільки вчитель має пояснити сутність образу та смислу твору, виходячи зі стильової його відповідності.

Щодо виконання поліфонії, то стильовий підхід стає актуальним з огляду на відповідність виконання твору стилю епохи та світогляду композитора. Традиційно вважається, що поліфонічний стиль властивий лише музиці бароко. Між тим, музична спадщина, зокрема фортепіанна засвідчує, що поліфонія як метод застосовується в багатьох стилях: у класичних творах в окремих епізодах сонат, варіацій; романтичному, як окремі твори поліфонічного жанру, в музиці ХХ століття, сучасній музиці, як зарубіжній, так і українській.

ЛІТЕРАТУРА

Бастун Н. Культурологический подход в образовании: личность как субъект культуры [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://lib.iitta.gov.ua/5799/1/Bastun_3.pdf. (Название с экрана).

Беляева-Экземплярская С. Музыкальная герменевтика [Электронный ресурс]. Искусство, 1927. Режим доступа: <http://www.etheroneph.com/audiosophia/144-muzykalnaya-germenevtika.html>

Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (Клавікорд, клавесин, фортепіано). XIV-XVIII ст. Тернопіль СМП: « АСТОН», 1998. 300 с.

Мацкевич В. В. Что такое подход [Текст статьи] [Электронный ресурс]. Визуальный словарь: Новейший философский словарь. [Под ред. А. А. Грицанова]. Минск., 2003. Режим доступа (на 05.11.2006): <http://fil.vslovar.org.ru>, свободный. Загл. с экрана // Словopedia. Новейший философский словарь. Режим доступа: <http://www.slovopedia.com/6/207/770959.html>.

REFERENCES

Bastun, N. *Kul'turologicheskiy podkhod v obrazovanii: lichnost' kak subiekt kul'tury* [Cultural Approach in Education: Personality as a Subject of Culture]. Retrieved from http://lib.iitta.gov.ua/5799/1/Bastun_3.pdf [in Ukrainian].

Belyayeva-Ekzemplarskaya, S. (1927). *Muzykal'naya germenevtika* [Musical hermeneutics] Retrieved from <http://www.etheroneph.com/audiosophia/144-muzykalnaya-germenevtika.html> [in Ukrainian].

Отже, відповідно до культурологічного підходу, стильовий стає його вагомим напрямом та регулятором реалізації культурологічної парадигми. Герменевтичний підхід пов'язано зі стильовим, оскільки відповідно до стилю й обирається кліше смислових контекстів.

Отже, стильовий підхід стає для дослідження генералізованим та координує компетентнісний, культурологічний та герменевтичний

Відповідно до цього обрано важливий для дослідження педагогічний принцип: *врахування генералізованої функції стильового підходу*.

Таким чином, у формуванні виконавсько-поліфонічних умінь актуальними є компетентнісний, культурологічний, герменевтичний та генералізований стильовий підходи. Застосовуючи стильовий підхід у процесі формування виконавсько-поліфонічних умінь, освітній процес побіжно стає поліпарадигмальним, оскільки зазначені підходи доповнюють один одного, що дозволяє створити нелінійну методичну систему.

У подальшому актуальним стає висвітлення педагогічних умов та методів, що є центральною ланкою такої системи.

Полатайко О. М. Герменевтичний підхід до формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2016. Вип. 1. С. 3-11.

Проців Л. Історія мистецької педагогіки. [Електронний ресурс]. Режим доступа: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/NZTNPUPed_2013_4_18.pdf

Реброва О. Поліфонічне мислення та методика його формування у студентів-музикантів у класі фортепіано (китайською мовою). *Journal of Shandong University of Technology . Social Sciences . Music* (ISSN 1672-0040). Vol. 25, No. 6. Nov. 2009.p. 94–96.

Сибірякова-Хіхловська М. І. Досвід сприйняття поліфонії у майбутніх учителів музики: дис. канд. пед. наук, спец. 13.00.02. Київ, 2007. 285с.

Kashkadamova, N. (1998). *Mystetstvo vykonannya muzyky na klavishno-strunnykh instrumentakh (Klavikord, klavesyn, fortepiano)*. [The art of performing music on keyboards (keyboards, harpsichords, pianos). XIV-XVIII centuries]. KHIV-KHVIII st. Ternopil' SMP: « ASTON» [in Ukrainian].

Matskevich, V.V. (2003). *Chto takoye podkhod* [What is the approach]. Retrieved from <http://www.slovopedia.com/6/207/770959.html> [in Russian].

Polatayko, O.M. (2016). Hermenevtychnyy pidkhdid do formuvannya estetychnoyi kul'tury maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva. [Hermeneutic approach to the formation of aesthetic culture of the future teacher of musical art]. *Aktual'ni pytannya mystets'koyi osvity ta vykhovannya. [Topical issues of artistic education and upbringing]*. (Vols. 1), (pp. 3-11) [in Ukrainian].

Protsiv, L. Istoriya mystets'koyi pedahohiky. [The history of artistic pedagogy]. Retrieved from http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD

[D=1&Image_file_name=PDF/NZTNPU_ped_2013_4_1_8.pdf](#) [in Ukrainian].

Rebrova, O. (2009). Polifonichne myslennya ta metodyka yoho formuvannya u studentiv-muzykantiv u klasi fortepiano. [Polyphonic Thinking and the Technique of Its Formation in Student Musicians in the Piano Class (in Chinese)]. *Journal of Shandong University of Technology . Social Sciences . Music* (ISSN 1672-0040). Vol. 25, No. 6. Nov. 2009. pp 94–96 [in Ukrainian].

Sybiryakova-Khikhlovs'ka, M.I. (2007). Dosvid spryunyattya polifoniyi u maybutnikh uchyteliv muzyky [Experience of perception of polyphony of future music teachers] *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Хань Ле

аспирант кафедры музыкального искусства и хореографии,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, м. Одеса, Украина
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-6071-9944>

НАУЧНЫЕ ПОДХОДЫ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИСПОЛНИТЕЛЬСКОГО-ПОЛИФОНИЧЕСКИХ УМЕНИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИГРЕ НА ФОРТЕПИАНО

В статье актуализирована проблема повышения качества музыкально-исполнительской подготовки будущих учителей музыки. В этом контексте рассмотрены научные подходы и представлены педагогически методические принципы формирования наиболее сложных умений игры на фортепиано – исполнительно-полифонических.

На основе выделенных факторов, влияющих на развитие такого типа умений, обоснована целесообразность применения компетентностного, культурологического, герменевтического и стилевого подходов. Компетентностный подход выбран с учетом того, что исполнительско-полифонические умения предусматривают основательную историко-теоретическую базу, развитые музыкальные способности, соответствующие технологические свойства пианистического аппарата, понимание контекста полифонической фактуры.

Культурологический подход позволяет расширить горизонты профессиональной подготовки, обогатить содержательное наполнение профессиональных дисциплин, в частности игры на музыкальном инструменте.

Герменевтический подход заключается в преобразовании процесса объяснения идеи полифонического произведения в его интерпретации как музыкального явления, оцененного сквозь эмпативно-умственную призму.

Стилевой подход является генерализованным, поскольку имеет тесные связи с предыдущими подходами. Применяя стилевой подход в процессе формирования исполнительской-полифонических умений, образовательный процесс становится полипарадигмальным, поскольку указанные подходы дополняют друг друга, что позволяет создать нелинейную методическую систему.

Указанная методология способствовала определению основных педагогически-методических принципов. А именно: единства интеллектуального и деятельного, технологического и умственного в их направленности на исполнение полифонических произведений; осознания полифонии как полихудожественного метода; учет культурной принадлежности полифонического художественного метода; ориентация на коммуникативно-ментальные функции полифонии в процессе осмысления и освоения полифонической фактурой; ориентации на смысловой контекст полифонии в целостной драматургии произведения; воплощения результатов герменевтического анализа в исполнительской интерпретации полифонических произведений; учет генерализованной функции стилевого подхода.

Ключевые слова: исполнительно-полифонические умения, будущие учителя музыки, игра на фортепиано, научные подходы, педагогические принципы.

Han Le,

Postgraduate student at the Faculty of Musical Art and Choreography,
State institution "South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky",
26 Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-6071-9944>

SCIENTIFIC APPROACHES AND PEDAGOGICAL PRINCIPLES AIMED AT THE FORMATION OF PERFORMING POLYPHONIC SKILLS OF THE FUTURE MUSICAL ART TEACHERS IN THE PROCESS OF LEARNING HOW TO PLAY THE PIANO

The problem of improving the quality of music-performing training of the future Music teachers is actualized in the article. In this context, scientific approaches are considered and pedagogical methodical principles enabling the formation of the most complex skills of playing the piano – executive-polyphonic – are presented. On the basis of the selected factors influencing the development of this type of skills, the expediency of the use of the competence-based, culture-based, hermeneutic and style-centred approaches is substantiated. The competence-based approach was chosen taking into account the fact that performing-polyphonic skills provide for a thorough historical and theoretical basis, developed musical abilities, corresponding technological properties of the pianistic apparatus as well as an understanding of the context of polyphonic texture. The culture-based approach allows expanding the horizons of professional training, enriching the substantive content of professional disciplines, in particular playing a musical instrument. The hermeneutic approach is aimed at transforming the process of explaining the idea of a polyphonic piece of work in its interpretation as a musical phenomenon, evaluated through an empathic-mental prism. The style-based approach is a generalized one, as it has close links with previous approaches. Applying the stylistic approach in the process of forming performing-polyphonic skills, the educational process becomes polyparadigmatic, since these approaches complement each other, which makes it possible to create a non-linear methodical system.

This methodology contributed to the definition of the basic pedagogical and methodological principles, to be more precise: the unity of the intellectual and activity-oriented, technological and mental components in their focus on the performance of polyphonic works; awareness of polyphony as a polyartistic method; consideration of the cultural affiliation of the polyphonic artistic method; focus on the communicative-mental functions of polyphony in the process of understanding and mastering polyphonic texture; orientation to the semantic context of polyphony in the integral drama of the work; the embodiment of the results of the hermeneutical analysis in the performing interpretation of polyphonic works; consideration of the generalized function of the style-based approach.

Keywords: performing-polyphonic skills, future Music teachers, playing the piano, scientific approaches, pedagogical principles.

Подано до редакції 12.09.2018 р.